Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lateinisch-deutsche Sammelhandschrift des Heinrich Otter - Cod. St. Blasien 77

Schera, Heinrich Otter de

[Italien, Konstanz], [1439-1442]

"Exposicio Mysse". ...In officio omnia que aguntur et... omnia que ad hoc requiruntur In presenti opusculo ... - Benediccio significat Spiritus saneti missionem, quomodo dominus in Apostolos misit.

urn:nbn:de:bsz:31-51901

Visual Library

Misse expositio in officio omnia que aguntur a dominica q
a dominica quod adhuc recitentur. Inquantum oportuisset
quod sufficeret breviter intendo tractare. Est igitur sciendum
quod vestes sacerdotales quodammodo duplici modo. Uno modo ut propter
imitacionem. Secundo ut specialiter conveniunt et secundum quod duo
sunt modi assignandi. Nam superhumerale sive amictus velamine
quo iudei eius faciem velabant. Alba sive vestis qua Herodes
ipsum induit remittendo ipsum ad Pilatum cum derisione appellatur. Cin-
gulum sive flagellum quo appellatur cum flagellavit. Manipula
sive funis qua ligatus fuit cum [illegible]. Stola sive liga-
mentum quo ligatus fuit ad statuam. Casula sive purpurea
veste qua indutus fuit appellatur. Secundum quod autem specialiter
conveniunt: nam superhumerale est tamen in sacerdote quod per humerum
ale capitis tegitur et sive quod pro superius secundum ea corrupta ut peccata
non sentiat. Secundum quo [illegible] [illegible] quod omnia
[illegible] [illegible] alarum quod [illegible] in humeris [illegible]. Tertio quod
[illegible] duas cordulas quibus [illegible] et [illegible] ligatur. Et sive quod non debet
negligens [illegible] [illegible] [illegible] a dominica quod debet facere et [illegible]. Alba sive
nuncupata ab albedine idest mundicie quia alijs coloribus
sufficit et corporis [illegible] [illegible] signat. Cingulum
sive quod sacerdos debet esse [illegible] [illegible] modis et restitutis
desiderijs carnalibus. Cingulum vestes [illegible] et [illegible]
[illegible]. Manipulus sive distributor [illegible] si non [illegible] bra-
chio [illegible] [illegible] vita sufficiat. Stola sive [illegible]
quod sacerdos se [illegible] demonstrat [illegible] sup-
tollit [illegible] ad designandum [illegible] quod [illegible] ulcio
[illegible] [illegible] autem [illegible] per modum [illegible] [illegible]
sive [illegible] hec medicina passionis ipsius. Casula sive
caritate [illegible] caritas operit multitudinem peccatorum. Caliciandi
ad sacerdotis sive in sacerdote autem [illegible] eius. Consecra-
dos [illegible] [illegible] sufficiat non debet [illegible] [illegible] missam
hostia [illegible] sive. Calix sepulchre [illegible] lapide
tegente [illegible] sudarium. [illegible] sacerdotis [illegible]
sive adventus [illegible] missae sive [illegible] adventus
[illegible]. Sacerdos non debet [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] adventus eius [illegible] [illegible] fuit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sive [illegible] [illegible]
[illegible] adventus eius [illegible]. Versus ad sive [illegible]
illius desiderij et clamoris. Gloria [illegible] sive laudis et [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] sive [illegible]
desiderij et clamoris. Kyrieleyson [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ideo [illegible] adventum [illegible] fuit [illegible]
Et [illegible] nove [illegible] [illegible] Kyrieleyson [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Item [illegible]

Kyrieleyson Respondetur Et ad novem ordines angelorum
pertinentes Gloria in excelsis est gaudium illud quo ga-
visi fuerunt angeli in Christi nativitate cantantes gloria in ex-
celsis et ceteri ex quo sacerdos incipit et angeli magnifi-
ce continuant chorus vero concinendo prosequitur quia subito
facta fuit cum angelo multitudo celestium Salutat sacerdos
septies dicit dominus vobiscum in signum quod dominus cum vobis sit
gratia septiformis spiritus sit habeamus Oratio sive prima
collecta Oratio in principio evangelii ut per Christo
dicto in principio predicationis Christo in pace dominum Deo
in principio orans per quem Christo in fine ad [illegible]
Et sacerdos dicit se quinquies ad populum quia Christus quinquies
apparuit in die resurrectionis Tali modo fit oratio quod Christus
post sua nativitatem Epistola est predicationem precursoris domini
predicationem in precursore domini Graduale est lamentatio
penitentie quam Johannes predicabat in stato per epistolam sequitur et
magna voce canitur usque ad unitatem ad designandum
quod illa confessio communitatem facit et adeo deum plenissime
gratanter Alleluia est in effabile gaudium angelorum et hominum
in eterna felicitate letantium quod prima primitur in illo
alleluia Sequitur graduale per luctum sequitur consolatio alleluia
cum sedem quam sine [illegible] cantatur est gaudium celeste
quod non possumus explicare sermone Sedens autem sacerdos est
graduale et alleluia est sessione Christi cum discipulis Quin-
dicio sedet cum tacere infra annos quod predicante
Johanne precursore predicat et canit apte Tractus est
Judeorum captivorum miseria et afflictione qua ipsi in
captivitate babilonis ploravere et in nos [illegible]
in spiritus amitantes vitam Christi venturam Et in evan-
gelio et cantatur qui suscipiens cantat evangelium po-
stulat benedictionem ad designandum priores de predicans in
munitione quod Evangelium est predicationis Christi Et de in
loco alto et magis eminente quam epistola [illegible]
mote [illegible] facere ad aquilone ad designandum predica-
tionem Christi esse contra illum qui dixit Ponam sedem meam in aqui-
lone et similis ero altissimo Et lector de se signat in prin-
cipio evangelii signo sancte crucis primo in fronte quia dicit
Erubescit predicare non erubesco In nobis professionibus
meis quemadmodum os suum qui dicit [illegible] credo
[illegible] tribuit se signat Et cum Christo quia signis et cum
digitis imponendum Et sic in notamus sancte crucis [illegible]
vere Audiens igitur evangelium debet stare et non sedere quia
Christus per evangelia propugnare et capite discooperta designandum
quod propositum debet esse apta ad sinistram illorum quia ibi
dicitur Et de factum evangelii vere [illegible]

ad ostendendum Symbolum more post evangelium decan-
tat ore quod corde credat instancia quod sacerdos proprio
ore incipit propriam fidem docuit Inhortatio sit sac-
dos dicturus orationem convertit ad [illegible] dicens vobiscum Quia
non possum orare ad salutem meam id dominus sit nobiscum
Offertorium fit sacerdote oblaturo sacrificium laudis Et
nota secundum Albertum Cum populus tacet offertorium quia
non offert nunquam [illegible] sed est in tristitia quod offerendo
nunc osculatur manum sacerdotis offerendo [illegible] sit oblatio
in altare Offertorium ideo tacet quod et populus offert loco sacer-
dotis in principio misse fit in signum quod sacerdos debet [illegible]
[illegible] se peccato mortali aut etiam sit in hoc loco adauc-
dum peccata venialia et ideo fit in capitulis digitorum Quod Secre-
tum fit illud tempus quo post passionem non ambulabat Tunc
cum [illegible] cogitabat hostia quod locatur inter calicem et sa-
dote sit quod post homo fuit et mediator inter deum et homines
Natura sub corporali absconditur et sit quod apostoli se absconderunt
et [illegible] dicto pro timore iudeorum Sequitur Prefatio quod
hic fit secundum thomam convertit ad deum [illegible]
[illegible] addem et pellitur mala sed est Dicto ad signandum
tempus [illegible] quod sic est [illegible] notificat Ita post [illegible]
[illegible] notificatur Inclinatio sacerdotis in hoc loco
fit quod se deo [illegible] et peccato Quod Secretum fit quod deinde
sic rediit ad templum orationis [illegible] post ingressum [illegible] intrat
in templum Tunc autem [illegible] duos passiones [illegible]
ambulabat [illegible] et signandum sed exclamat sacerdos per
omnia secula seculorum Quod Prefatio [illegible] gratiarum actio et divine
laudis confessione capitantis illam gratiarum actionem qua red-
dit sibi ipse mediator Quod fit quod illud sacramentum redditur
altissimo [illegible] elevatum [illegible] Et sacerdos ideo dicens
prefationem debet manus suas extensas tenere et altius In signum
quod contemplatio spiritualis quod significatur in manu [illegible]
optabat celestia gaudia Sanctus fit laude qua pueri
hebreorum [illegible] pro [illegible] palmarum et [illegible]
distincte canitur in [illegible] [illegible] [illegible]
Quod fit quod canitur benedictus fit quod ille qui venit [illegible]
triumphat et nos [illegible] trahere Osculum autem sacerdos
super librum vel crucifixum fit ut [illegible] [illegible]
Imago aut per passionis [illegible] in libro ad excitan-
dum devotionem [illegible] videam magis [illegible]
qua exaudiendum Inclinatio sacerdotis [illegible] [illegible]
pro [illegible] fit quod sacerdos debet considerare se [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] Canon debet legi sub silencio [illegible]
maiorem [illegible] devotionem et [illegible] [illegible]
debet addi vel minui [illegible] [illegible]
Osculatur autem altare sacerdos [illegible] Duplicem [illegible]

et pectus sit [illegible] [illegible] 2 quod verbis insensibilibus
signis tenetur [illegible] Cruces sacerdos ter facit
super pane et vino [illegible] tradito sit traditionem [illegible]
[illegible] in [illegible] et Candela ardens [illegible] minima
dicitur fuit Inclinatio sacerdotis [illegible] in [illegible]
magnum [illegible] Petitiones [illegible] cum [illegible]
[illegible] inclinatio ut adeo sibi bone veniae
exauditor [illegible] Osculatio
vero sit [illegible] tres cruces facit sacerdos [illegible]
[illegible] quod ipse [illegible] lavat aut sacerdos magis sit
[illegible] super terram Cruces super
pane [illegible] corporis [illegible] sanguinis
sanguinis super calice [illegible] et fregit secundum Thomam
[illegible] sit [illegible] valet ad salutem corporis et animae Elevatio
corporis [illegible] sit elevationem [illegible]
[illegible] involutum [illegible]
[illegible] Calix ille cum [illegible] cooperitur et sit sepultura
[illegible] Candela ardens [illegible] elevationis sit quod filius dei
[illegible] elevat omnes [illegible] mortuus
[illegible]
[illegible]
[illegible] laudabunt et [illegible] audita campana [illegible]
[illegible] Cruces tenentes [illegible] sacer-
dos [illegible] hostia [illegible] sanguinis [illegible]
fuit in [illegible] 2a in sudore 3a in flagellatione 4a in
crucifixione 5a in lateris apertione Inclinatio autem
sacerdotis cum dicit Supplices te rogamus sit secundum inclinationem
[illegible] christi [illegible] passionem [illegible] in facie
[illegible] Et dicens [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] Cancella duas manus [illegible] sit [illegible]
[illegible] Osculatio [illegible]
[illegible] obedientia et honore osculatur Cruces autem duae
[illegible] super pane et sanguine Thoma sit [illegible]
[illegible] fuit corpus et flagella quibus effusus est sanguis
Cruce [illegible] sit [illegible]
[illegible] in facie [illegible] et plagas ei dabat [illegible]
pectus [illegible] nobis [illegible] sit in [illegible] publicum dicens
[illegible] Elevatio vocis [illegible] sit [illegible]
[illegible] dicens [illegible] mei domine [illegible] in regnum
tuum Cruces tres super [illegible] quod sacerdos dicit [illegible]
[illegible] secundum Thomam sit quod hora tertia clamabat Crucifige
crucifige [illegible] cruces fuit [illegible]
[illegible] sit quod [illegible] tres horas [illegible] Cru-
ces [illegible] secundum [illegible] sit [illegible]
[illegible] sit [illegible] lateris [illegible]
[illegible] Per omnia secula seculorum Voce alta cantatur
et sit [illegible] clamore Pax domini
[illegible] quod Una sabbatorum stetit Ihesus in medio

discipulos et dixit Pax vobis. Deinde vero significat
tribus diebus fuit in sepulchro. Agnus dei dicitur ter ad de-
signandum quod tria fuit opera que dominus nunc et tercium erit pax
In missis mortuorum cantatur Dona eis requiem. Osculum [illegible]
sit communionis corporis et due resurrectiones. Pax sancta datur
sacerdote quod sodales apostolis nobis date fuit. Deinde principes
iudeorum fuit data ad communionem. Ad eius dedicationem
multa essent dicenda que supersedeo. Communio
dum apostolis data post resurrectionem. Collecta vero misse locum sit quia
subsequitur gracias nos necessaria sit adprecabens. Et est
sciendum quod sacerdos celebraturus primo tunc ad dextram
cornu altaris sicut lectura evangelium mutat locum va-
dens ad sinistram et in fine misse rediens ad dextram pro-
significat quod christus primo fuit in populo iudeorum. Deinde
transivit ad gentiles et inde redibit ad iudeos predica-
cione Enoch et Helie. Ite missa est significat illud quod
dominus cum apostolis stetit post ascensionem et inde chorus quod respon-
det gratulando Deo gracias. Vita apostolorum quod advocati
ingressi sunt in celum cum gaudio magno. Et dicitur versus pro tuba
quia cum qui licentia recedendi. Inducimus domino gracias agendo
quia per haec opera omnia peracta deo deo regraciamur. Et dicitur
versus vergente ut mores ab illa parte non veniat. Be-
nedictio sit per eum ad emissionem quam dominus in apostolis misit

Et sic est finis

Incipiunt virtutes herbarum secundum alphabetum

De virtutibus herbarum primo secundum ordinem alphabeti.
Nota Abrotanum est herba nobilis et odorifera quod
si decocta fuerit et mane potata calida solvit quod quod
stagnum seu plaga in thorace in pectore cum gravamine seu apostemata
sed si famulos aut mali humores vel in medicina gravitatem
leviter virtutes si hoc subuenito obmutescit quod loquitur non potest
quod cruit ex ipsius aliqua pulmonis aut ex de loci
turpis vel ex nimia fatigatione itineris tunc abrotanum
decoctum bibat calidum probatum est
Absinthium decoctum in vino modo vetere purgat et corpus
putredine et malos humores expellit. Si cum vino
tritum et per nares tactum ad caput humiditatem purgat et co-
lorem facit deserere. Item decoctum et per pannum colatum et infri-
gidatum de mane potatum lasciviam libidinis tollit sed nimio
Agrimonia est herba bona et utilis. Quia si decocta fuerit
in aceto omnes pustulas in tergo in corpore tollit. Si
de mane calida potata fuerit. Item si in aqua fuerit cocta et
ex inde de mane caput lotum omnes scabies et in medicina
tollit aut destruit. Item cocta in aqua et potata dolorem
pectoris mitigat et annichilat etc.

· Bertlwurt
Stabwurtz [illegible]
obmutescit
· Wermut
[illegible]